Europos Parlamentas
2024-2029

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas
Pirmininkė

21.11.2024

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldt‘ui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams lėšų mobilizavimo pagal Belgijos paraišką „EGF/2024/002 BE/Limburg machinery and paper“ (2024/0286(BUD))

Gerb. Pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Komitetas apsvarstė šį klausimą 2024 m. lapkričio 21 d. posėdyje. Per šį posėdį jis nusprendė atsakingam Biudžeto komitetui pateikti toliau išdėstytą nuomonę.

Pagarbiai

Li Andersson

NUOMONĖ

A. Kadangi 2024 m. liepos 19 d. Belgija pagal Reglamento (ES) 2021/691 (EGF reglamentas) 8 straipsnio 1 dalį pateikė paraišką dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF) finansinio įnašo dėl darbuotojų atleidimo ekonomikos sektoriuose, kurie priskiriami NACE 2 red. 17 skyriui (Popieriaus ir popieriaus gaminių gamyba) ir 28 skyriui (Mašinų ir įrangos gamyba) NUTS 2 lygmens Limburgo provincijos (BE22) regione Belgijoje;

B. kadangi Belgija pateikė paraišką laikydamasi Reglamento (ES) 2021/691 4 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytų intervencijos kriterijų; pagal šį straipsnį reikalaujama, kad per keturių mėnesių ataskaitinį laikotarpį (šiuo atveju nuo 2023 m. gruodžio 31 d. iki 2024 m. balandžio 30 d.) įmonėse, kurios veikia tame pačiame NACE 2 red. skyriaus ekonomikos sektoriuje arba skirtinguose sektoriuose ir yra viename valstybės narės NUTS 2 lygmens regione, būtų sustabdyta ne mažiau kaip 200 atleistų darbuotojų veikla; kadangi įvertinusi šią paraišką ir laikydamasi visų taikytinų EGF reglamento nuostatų, Komisija padarė išvadą, kad EGF finansinės paramos suteikimo sąlygos yra įvykdytos;

C. kadangi paraiška yra susijusi su 681 atleistu darbuotoju (reikalavimus atitinkantys paramos gavėjai), kurie nustojo dirbti pirmiau nurodytuose ekonomikos sektoriuose;

D. kadangi 2024 m. lapkričio 5 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl sprendimo dėl EGF lėšų mobilizavimo Belgijos naudai siekiant remti 632 tikslinių paramos gavėjų reintegraciją į darbo rinką;

E. kadangi įvykiai, dėl kurių popieriaus sektoriuje buvo atleisti darbuotojai, yra bendrovės „Sappi Group“ („Sappi“) sprendimas nutraukti gamybą Lanakene ir uždaryti gamyklą; kadangi pagrindinė to priežastis – dėl didesnio skaitmeninimo mažėjanti spaudinių paklausa ir dėl to didėjantys pertekliniai dengto bemedienio popieriaus (WCP) pramonės pajėgumai Europoje (per 15 metų šios pramonės pajėgumai sumažėjo 50 proc. iki 4,6 mln. tonų 2023 m.); kadangi dėl to buvo atleisti 567 darbuotojai;

F. kadangi Limburge laisvų darbo vietų pramonės sektoriuje skaičius 2023 m., palyginti su ankstesniais metais, sumažėjo 15 proc.; kadangi mašinų sektoriuje dirbančių darbuotojų atleidimas yra susijęs su bendrovės „Purmo Group Belgium NV“ sprendimu nustoti gaminti 50 mm plokštinius radiatorius Zonhoveno gamykloje ir uždaryti atitinkamą gamybos liniją; kadangi gamybos nutraukimo priežastis yra staigus plokščių radiatorių paklausos sumažėjimas ES, susijęs su didėjančia alternatyvių šildymo sistemų, pvz., šilumos siurblių ir žemos temperatūros sistemų, paklausa, kurią lemia dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą kylančios dujų kainos ir grandininis poveikis vartotojų išlaidoms, taip pat pastatų ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, siekiant sumažinti energijos suvartojimą; kadangi dėl to atleista 114 darbuotojų;

G. kadangi daugiausia atleistų darbuotojų dirbo Lanakene (83 proc.) ir Zonhovene (27 proc.), todėl Flandrijos Limburgo provincija yra labiausiai darbuotojų atleidimo poveikį jaučianti teritorija; kadangi Lanakeno ir Zonhoveno darbo rinkos yra nepalankioje padėtyje, palyginti su visu Limburgu arba Flandrija; kadangi ekonomiškai aktyvių gyventojų ir esamų darbo vietų santykis Lanakene yra 49 proc., o Zonhovene –

55 proc., t. y. 19 ir 13 procentinių punktų mažesnis nei Limburge (68 proc.) bei 24 ir 18 proc. punktų mažesnis nei Flandrijoje (73 proc.); kadangi darbo ieškančių asmenų ir laisvų darbo vietų Lanakene ir jo apylinkėse (Maslande) santykis yra 4,5 (maždaug dvigubai didesnis už santykį Flandrijoje); kadangi Maslando darbo rinkai neigiamą poveikį padarė restruktūrizacijos atvejis Nyderlanduose, kai Nyderlandų automobilių gamintojas VDL pranešė, kad nuo 2024 m. kovo 1 d. jo gamykloje Borne prarasta apie 2 000 darbo vietų, iš kurių 700 užėmė Maslande gyvenantys tarpvalstybiniai darbuotojai;

H. kadangi Belgija nurodė, kad pagal EGF reglamento 7 straipsnio 4 dalį, konsultuojantis su socialiniais partneriais, buvo parengtas suderintas prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų paketas; kadangi profesinės sąjungos ir darbdavių organizacijos visais lygmenimis dalyvauja Flandrijos valstybinių užimtumo tarnybų (VDAB) veikloje;

I. kadangi EGF lėšų didžiausia metinė suma neviršija 30 mln. EUR (2018 m. kainomis), kaip nustatyta 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, 8 straipsnyje; todėl Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. primena, kad EGF tikslas – parodyti solidarumą su paramos gavėjais ir teikti jiems paramą; mano, kad EGF finansiniai įnašai pirmiausia turėtų būti skiriami aktyvioms darbo rinkos politikos priemonėms ir prie individualių poreikių pritaikytoms paslaugoms, kuriomis siekiama greitai reintegruoti paramos gavėjus padedant jiems gauti deramas ir tvarias darbo vietas pradiniame jų veiklos ar kitame sektoriuje; pabrėžia, kad svarbu paruošti darbuotojus skubiai reikalingai žaliajai ir skaitmeninei Europos ekonomikos ir visuomenės pertvarkai; atsižvelgdamas į tai pakartoja, kad Sąjunga atlieka svarbų vaidmenį, nes prisideda, be kita ko, per EGF, prie teisingai pertvarkai pagal Europos žaliąjį kursą būtinų kvalifikacijų finansavimo;

2. pritaria Komisijai, kad tenkinamos EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytos sąlygos ir kad Belgija pagal tą reglamentą turi teisę gauti finansinę 704 135 EUR paramą, kuri sudaro 60 proc. visų išlaidų, siekiančių 1 173 559 EUR ir apimančių prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų išlaidas (1 126 559 EUR) ir parengiamosios, valdymo, informavimo ir viešinimo, kontrolės ir ataskaitų teikimo veiklos išlaidas (47 000 EUR); primena, kad pagal EGF reglamentą Belgija turi teisę į didžiausią bendro finansavimo normą, kuri sudaro 85 proc. visų išlaidų;

3. pažymi, kad darbuotojus atleidusios įmonės laikėsi Belgijos įstatymo dėl kolektyvinio atleidimo iš darbo, kuriame nustatyta privaloma darbuotojų atstovų informavimo ir konsultavimosi su jais tvarka; palankiai vertina tai, jog Belgija pranešė, kad pirmieji informaciniai susitikimai darbuotojams prasidėjo 2023 m. gruodžio 26 d., o užimtumo padaliniai pradėjo teikti informaciją iš karto po darbuotojų atleidimo, ir kad VDAB jau 2024 m. kovo 13 d. Lanakene surengė darbo mugę buvusiems „Sappi“ ir „Purmo“ darbuotojams, kurioje dalyvavo apie 20 įmonių;

4. atkreipia dėmesį į atleistų darbuotojų profilį: trečdalis iš jų yra 55 metų ar vyresni ir 30 proc. yra menkai išsilavinę, ir mano, kad atsižvelgiant į laisvų darbo vietų mažėjimo

tendenciją ir geografinį pasiskirstymą darbuotojams reikės papildomos specialiai pritaikytos paramos, kad jie galėtų sėkmingai grįžti į darbo rinką;

5. pabrėžia, kad Belgija patvirtino, jog priemonėms, kurioms skiriama EGF finansinė parama, nebus skiriama finansinė parama pagal kitas Sąjungos finansines priemones;

6. pažymi, kad prie individualių poreikių pritaikytas paslaugas, kurios turi būti teikiamos darbuotojams, sudaro šios priemonės: a) socialinės intervencijos patarėjas, b) orientavimas, konsultavimas ir profesinis orientavimas, c) parama aktyviai darbo paieškai, d) mokymas, perkvalifikavimas ir profesinis mokymas, taip pat e) mokymas darbo vietoje; atsižvelgiant į tikslinių paramos gavėjų amžių ir išsilavinimo profilį, ir pabrėžia, kad teikiant individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas reikėtų atsižvelgti į konkrečius šių grupių poreikius;

7. ypač pabrėžia, jog svarbi EGF reglamento 7 straipsnio 2 dalis, pagal kurią reikalaujama, kad rengiant suderintą paketą būtų atsižvelgiama į darbo rinkos ateities perspektyvas ir būsimus įgūdžių, kurie būtų suderinami su perėjimu prie efektyvaus išteklių naudojimo ir tvarios ekonomikos, poreikius, ypatingą dėmesį skiriant įgūdžių, kurių reikia skaitmeninės pramonės amžiuje, sklaidai; palankiai vertina tai, kad standartinė VDAB parama atleistiems darbuotojams apima skaitmenines priemones ir skaitmeninių įgūdžių mokymą, taip pat įgūdžius, kurių reikia efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikoje;

8. primena, kad yra galimybė taikyti specialias laikinas priemones iš suderinto paketo, įskaitant, be kita ko, vaiko priežiūros išmokas, kaip numatyta EGF reglamento 7 straipsnio 2 dalies b punkte, siekiant palengvinti darbo ieškančių asmenų dalyvavimą siūlomoje veikloje.